

Hjørring Kommune

Miljøgodkendelse af svinebruget på Krogtoftevej 46, Løkken

Konvertering af søer, smågrise og slagtesvin til slagtesvin og smågrise

– udvidelse fra 249,63 DE til 270,30 DE.

§ 12

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug

DDO®, © COWI. Baggrundskortet er ophavsretsbeskyttet

Dato for gyldighed
18. juni 2012

Teknik og Miljø
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1. Miljøgodkendelsens omfang	3
1.1. Resumé.....	3
1.2. Offentlighed	4
1.3. Klagevejledning m.v.	4
1.4. Gyldighed	4
1.5. Meddelelsespligt.....	4
1.6. Revurdering af miljøgodkendelsen.....	5
1.7. Ophør.....	5
1.8. Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger.....	5
2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	5
2.1. Placering i landskabet.....	5
3. Husdyrholdet og produktionsforhold	5
3.1. Husdyrholdet og staldanlæg	5
3.2. Fodring.....	7
4. Øvrige produktionsforhold	8
4.1. Øvrige produktionsforhold.....	8
4.2. Driftsforstyrrelser eller uheld	8
5. Gødningsproduktion og -håndtering.....	8
5.1. Gødningstyper og mængder	8
5.2. Flydende husdyrgødning	9
6. Gener fra husdyrbrugets anlæg.....	10
6.1. Lugt	10
6.2. Fluere og skadedyr.....	11
6.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	11
6.4. Transport.....	12
7. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	12
7.1. Ammoniakfordampning og naturområder	12
7.2. Udbringningsarealer	13
7.3. Fjord og hav	14
7.4. Grundvand.....	14
8. Egenkontrol, management samt alternative løsninger	14
8.1. Management og egenkontrol	14
8.2. Alternative løsninger.....	15
9. Bilag	16
Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger).....	16
Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre.....	18
Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen.....	19
Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	20
Bilag 5. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav	26

1. MILJØGODKENDELSENS OMFANG

1.1. Resumé

Knud Rødbro, Krogtoftevej 46, 9480 Løkken har ansøgt om en miljøgodkendelse for konvertering af søer til smågrise og slagtesvin og deri en udvidelse fra 249,63 DE til 270,30 DE¹. Der opføres ingen nye staldafsnit eller opbevaringsanlæg i forbindelse med ændringen. Sostalden ændres til slagtesvinestald og gyllebeholderen overdækkes.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 11219411. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 11219411.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 26.01.2012.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 3.1.1.*)
- Fodring (*vilkår 3.2.1., 3.2.2. & 3.2.3.*)
- Vask af maskiner, redskaber m.v. (*vilkår 4.1.1. & 4.1.2.*)
- Fast overdækning af gyllebeholderen med teltdug (*vilkår 5.2.1.*)
- Særlig pumpealarm til gyllebeholderen (*vilkår 5.2.2.*)
- Anvendelse af gyllevogn med påmonteret pumpe (*vilkår 5.2.3.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her

- Til dokumentation for at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fordringen er overholdt, skal gødningsregnskabet for seneste planperiode kunne forevises.
- Hvis Kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved fx effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 1695 af 19.12.2009 med efterfølgende ændringer.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

1.2. Offentlighed

Ansøgningen blev offentliggjort den 14.03.2012.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 10.04.2012 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger.

Der indkom en bemærkning fra ansøger, om at der til kravet om dokumentation for at vilkår om fodring er overholdt kunne tilføjes "gødningsplaner". Dokumentationsvilkårene er efterfølgende revideret i forhold til udgangspunktet i udkastet.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 18.07.2012 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamerhverv@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Teknik og Miljø, Jørgen Fibigersgade 20, 9850 Hirtshals. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden for 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis det maksimalt godkendte produktionsomfang ikke er opnået inden fristens udløb, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet.

Ansøger skriver, at miljøgodkendelsen forventes udnyttet indenfor 3 år fra den endelige miljøgodkendelse foreligger. Ansøger forventer at påbegynde stald ændringen i efteråret 2012 og afslutte indenfor ½ år. Der indsættes dyr så snart renoveringen er afsluttet, og der forventes fuld produktion indenfor godkendelsens rammer.

Kommunen har dog vurderet, at der ikke er særlige omstændigheder, der taler for at udnyttelsesfristen kan fastsættes til mere end de i husdyrgodkendelsesloven fastsatte 2 år.

1.5. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår³.

---

³ jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

1.6. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering³. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

1.7. Ophør

Vilkår:

- 1.7.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredding. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en ansvarlig nedlukningsplan.

1.8. Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 3.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom.

Der skal redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1. Placering i landskabet

Der skal ikke opføres nogen nye bygninger med det ansøgte. Der opføres som det eneste en teltoverdækning på gyllebeholderen. Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab m.m.) for området.

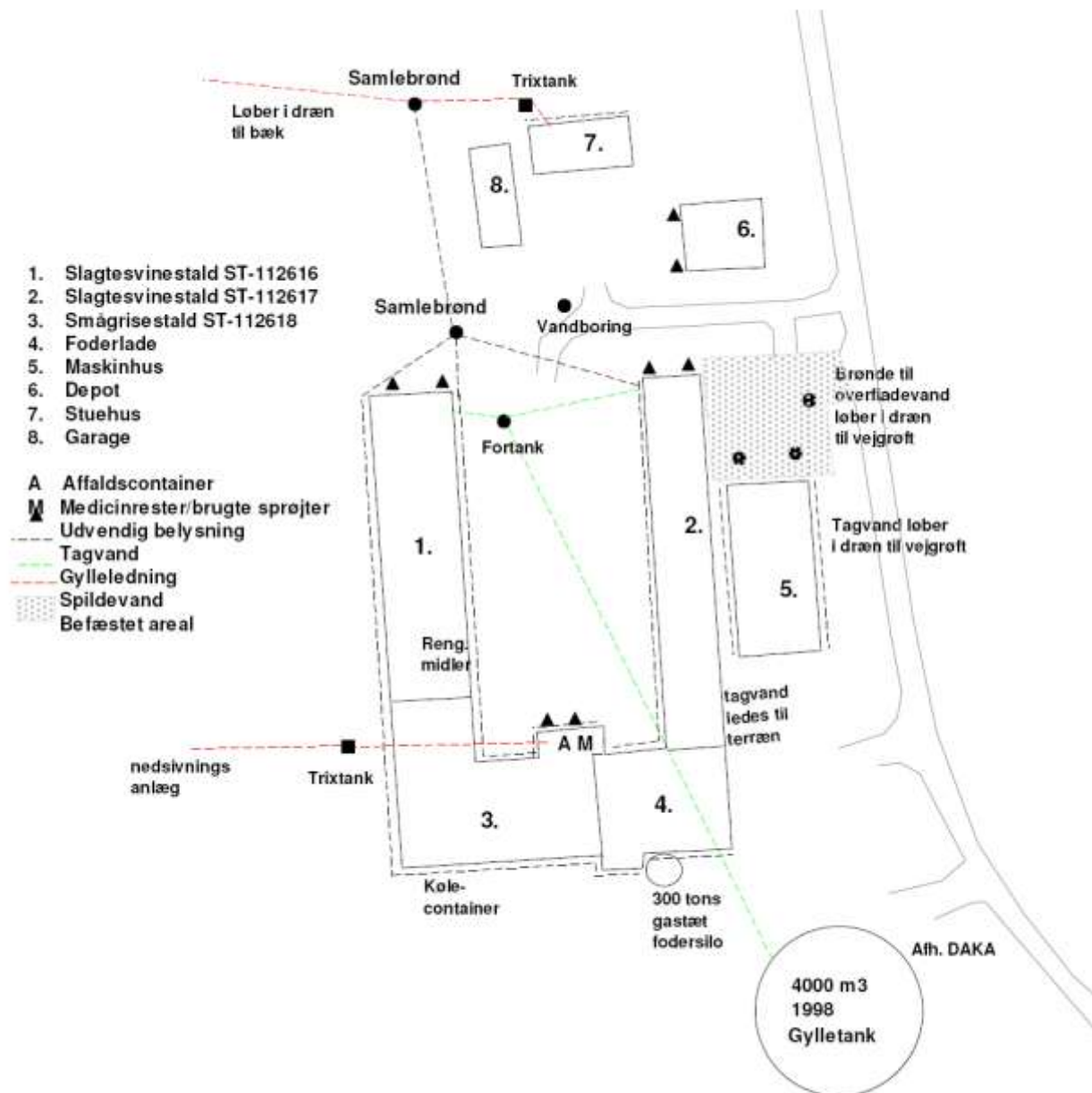
Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

3.1. Husdyrholdet og staldanlæg

- 3.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt/alders grænser	Antal Årsdyr	Antal stipladser	DE
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv	1	31 – 106	3.875	900	106,49
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	2	31 – 106	3.875	900	106,49
Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	3	7,2 – 31	11.900	1.850	57,33
Dyreenheder i alt					270,31

Anlægstegning

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for alle de eksisterende staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag frem til næste revurdering. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Kommunen har beregnet BAT-niveau for produktionen således:

3.875 slagtesvin på drænet gulv i eksisterende stald	0,4 * 0,99	1.534,50	kg N/år
3.875 slagtesvin på 25-49 % fast gulv i eksisterende stald*	0,36 * 0,99	1.381,05	kg N/år
11.900 smågrise i eksisterende toklimastald	0,043 * 0,96	491,23	kg N/år
Den samlede emission fra anlæg må maksimalt være		3.406,78	kg N/år

* Kommunen vurderer, at da gulvet i sostalden ikke skal brydes op, når denne skal anvendes til slagtesvin, skal emissionsgrænseværdien regnes med udgangspunkt i eksisterende stald.

Ifølge den indsendte ansøgning er der en emission fra produktionen på 3.162 kg N/år. BAT kravet i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) er dermed overholdt.

3.2. Fodring

3.2.1. N ab dyr må højst være:

0,47 kg N for smågrise

2,75 kg N for slagtesvin

3.2.2. Foderblandinger til slagtesvin skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer, og der skal anvendes optimerede foderblandinger indenfor hver dyregruppe (fasefodring) for at opnå bedste foderudnyttelse.

3.2.3. Med hensyn til fosfor må foder til smågrisene maksimalt indeholde 5,3 g fosfor pr. FE og foder til slagtesvinene må maksimalt indeholde 4,6 g fosfor pr. FE.

Det maksimale N ab dyr for smågrise er beregnet efter følgende formel: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0304 \text{ kg N pr kg tilvækst})$, hvor afgangsvægt er 31 kg, indgangsvægt er 7,2 kg, FE pr. kg tilvækst er 1,95 FE og gram råprotein pr. FE er 161 g.

Det maksimale N ab dyr for slagtesvin er beregnet efter følgende formel: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})$, hvor afgangsvægt er 106 kg, indgangsvægt er 31 kg, FE pr. kg. tilvækst er 2,80 og gram råprotein pr. FE er 148 g.

De angivne vilkår om maksimalt N ab dyr betyder, at ansøger kan justere på disse parametre, når blot N ab dyr ikke overstiger det maksimalt tilladte. Dette giver ansøger en vis fleksibilitet og sikrer samtidig, at den samlede fordampning af ammoniak fra staldene ikke overstiger det niveau, der er grundlaget for denne miljøgodkendelse.

Dokumentation for beregningen af N ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.

Vilkår vedrørende indhold af fosfor i foderet til smågrise og slagtesvin er stillet af hensyn til fosfortilførslen til udspretningsarealerne, se under afsnit 5.2.

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4. ØVRIGE PRODUKTIONSFORHOLD

4.1. Øvrige produktionsforhold

Vilkår:

- 4.1.1. Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder.
- 4.1.2. Hvis ikke vaskepladsen findes i forvejen, skal den befæstede plads udføres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter, Vaskeplads til landbrugsmaskiner", nr. 103.11-03, revideret 18.03.10. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

I forbindelse med ansøgningen er indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkilder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i bilag 1.

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

4.2. Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I bilag 3 ses kort over ejendommen med placering af pulverslukkere, nærmeste telefon, brandhaner m.m..

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNTERING

5.1. Gødningstyper og mængder

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er alene svinegylle. Der produceres i alt på ejendommen 5.038 tons pr. år svarende til 270,30 DE. Ejendommen drives imidlertid sammen med ejendommen på Løkkensvej 686 under det samme CVR-nummer (virksomhedsnummer). Husdyrgodkendelsesloven kræver da, at alle arealer under CVR-nummeret skal omfattes af miljøgodkendelsen. Dette kræver, at den samlede mængde af husdyrgødning, der tilføres udbringningsarealerne, gøres op og indgår i ansøgningssystemets beregninger af udbringningsarealernes belastning med kvælstof og fosfor.

Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion og tilførsel af DE på ejendommen.

Gødningstype	DE
Svinegylle produceret på Krogtoftevej 46	270,30
Svinegylle modtaget fra Løkkensvej 686	18,00
I alt (til udspreddning på ejede og forpagtede arealer)	288,30

5.2. Flydende husdyrgødning

Vilkår:

- 5.2.1. Der skal etableres fast overdækning på gyllebeholderen i form af teltdug.
- 5.2.2. Gylletanken skal forsynes med alarmanlæg, der elektronisk alarmerer landmanden, når tanken er fuld eller ved lækage. Herudover skal der installeres pumpealarm, der elektronisk alarmerer landmanden, såfremt gylletanken ved indpumpning af gylle ikke får tilført en gyllemængde, der svarer til pumpens kapacitet.
- 5.2.3. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning er 5.038 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 4.530 m³, hvilket svarer til 10,7 måneders opbevaring. Der findes en gyllebeholdere på ejendommen på 4.000 m³, derudover er der 530 m³ gyllekanaler.

Gyllebeholdernes placering fremkort af oversigtstegningen i afsnit 3.1.

Vilkåret vedr. overdækning er med til at sikre, at ammoniakfordampningen fra produktionen holdes under det niveau, der omtales i afsnit 7.1. Overdækningen vil desuden reducere lugtemission til omgivelserne.

Vilkåret vedr. alarmanlæg til gyllebeholderen er stillet, idet der indenfor 100 m fra gyllebeholderen ligger flere søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og terrænet hælder svagt fra beholderen mod søerne. Vilkåret er sammen med bedriftens beredskabsplan med til at sikre, en hurtig indsats og dermed minimering af forurening i tilfælde af uheld.

Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt en gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Indhold af fosfor i husdyrgødningen

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov. Ved en fortsat op-hobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges. Miljøstyrelsen har i en vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) fastlagt emissionsgrænseværdier for fosfor:

Fosforindholdet i den mængde husdyrgødning der produceres på anlægget må maksimalt være 27,8 kg P/DE ab lager for smågrise og 20,5 kg P/DE ab lager for slagtesvin. Dette svarer til 39 kg fosfor pr. ha for smågrise og 28,7 kg fosfor pr. ha for slagtesvin ved udbringning af husdyrgødning fra 1,4 DE (svin).

I forhold til den aktuelle ansøgning er BAT niveauet udregnet til:

Smågrise	57,33	DE	27,8	Kg P/DE	1.593,77	Kg P
Slagtesvin	212,97	DE	20,5	Kg P/DE	4.365,86	Kg P
Slagtesvin (gylle fra anden ejendom)	18	DE	20,5	Kg P/DE	369,00	Kg P
I alt					<u>6.328,63</u>	<u>Kg P</u>

Der indgår 205,99 ha udspretningsarealer. BAT kravet er således max på 30,7 kg P/ha (6328,63/205,99). Ifølge ansøgningen er P tilført pr. ha/år i ansøgt drift = 30,1 kg P/ha/år og kravet er dermed overholdt.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og behandling af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT. I forhold til indhold af fosfor i husdyrgødningen vurderes ligeledes, at projektet lever op krav om BAT.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

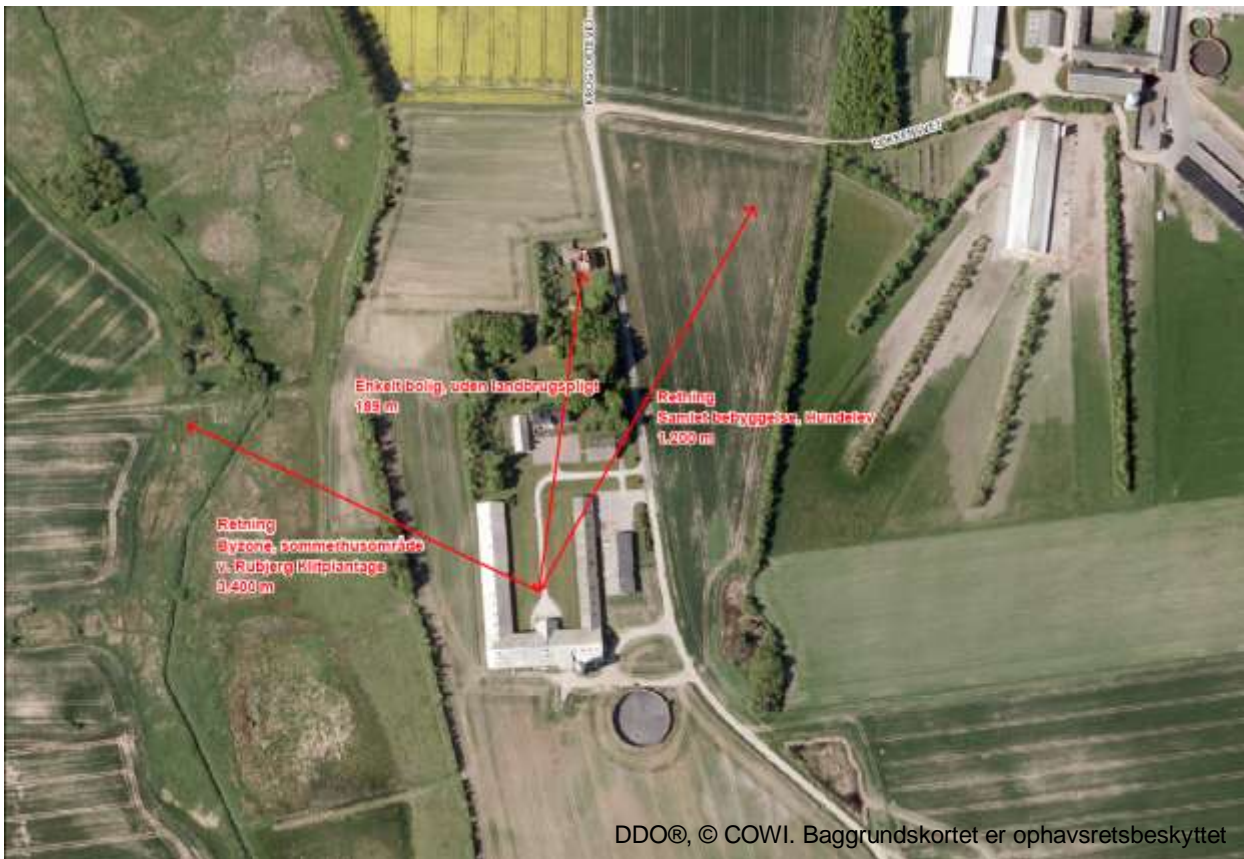
6.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stal-dene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Aktuelle afstande (m)
Eksisterende eller fremtidig byzone	577	3.400
Samlet bebyggelse	427	1.200
Enkelt bolig (uden landbrugspligt)	189	190

Lugtogeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle stalde indgår i beregningen.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtogeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Afstand til nærmeste nabobeboelse

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletank, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletank ved omrøring og udkørsel.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne.

6.2. Fluer og skadedyr

Ved fluegener bekæmpes de med rovfluer. Der holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Døde dyr opbevares under kadaverkappe.

Der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma, der aflægger gården besøg 4 gange årligt.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.). Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

6.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

De væsentligste stationære støjkluder fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, højtryksrenser, gyllepumper, foderanlæg samt den daglige brug af traktor og transportere til og fra ejendommen. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen og mellem staldafsnittene. Hovedparten af de stationære støjkluder er placeret inde i bygningerne.

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transportere til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er tændt lys om aftenen.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

6.4. Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af grise samt gylletransporter sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, at omfanget af kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transporter fremgår af bilag 1.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

7.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrmiljøloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 30 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. alle de eksisterende anlæg.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 3.092 kg N/år i nudrift og 3.162 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 70 kg N/år.

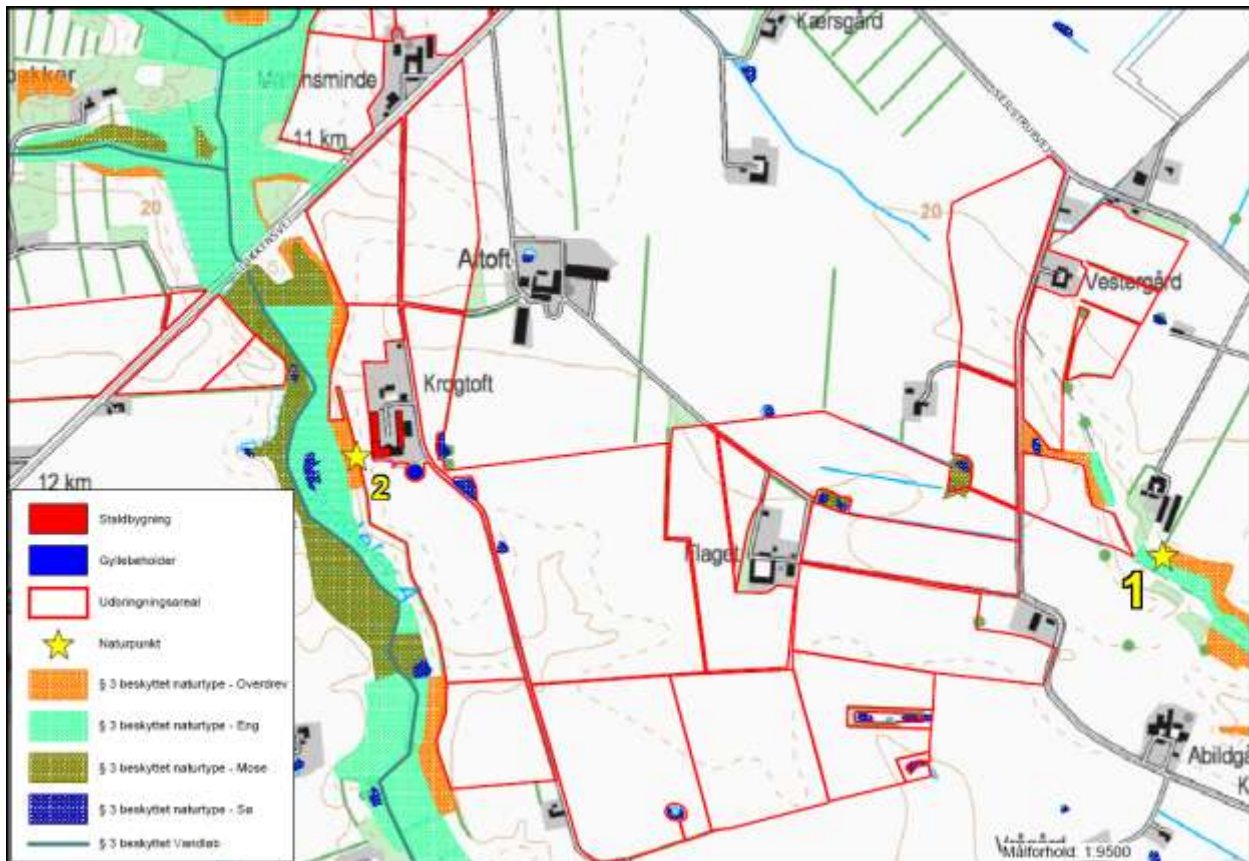
I nærheden af ejendommen er der ingen Natura 2000 områder eller ammoniakfølsomme skove, men overdrev beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og flere mindre overdrev, heder, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i to udvalgte naturpunkter (se kortet nedenfor) er beregnet til 0,0 og 1,0 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral effekt på naturarealer indenfor Natura 2000 områder (§ 7 kategori 1)
- ikke vil påvirke øvrige naturarealer, herunder arealer omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2) og heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsom skov (kategori 3)
- vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatsdirektivet bilag IV
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1 og 2 (gul stjerne).

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i bilag 4.

7.2. Udbringningsarealer

Til bedriften hører 205,99 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. De ejede og forpagtede arealerne modtager gylle med 1,4 DE/ha.

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i vejledning om emissionsgrænselværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enige med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til krav om BAT.

7.3. Fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de to sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren som Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. Den nærmere vurdering ses i bilag 5. Konklusionen er, at hverken påvirkningen fra det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor.

7.4. Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsoplande, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler.

8. EGENKONTROL, MANAGEMENT SAMT ALTERNATIVE LØSNINGER

8.1. Management og egenkontrol

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- *Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres.*
- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).*
- *Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (EFK, E-kontrol).*
- *Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- *Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanken.*
- *Gylletanken bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.*
- *Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.*
- *Der leveres grise til Danish Crown og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Code of Practice.*

- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Staldafsnittene er tilkøbet alarmanlæg.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes, at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

8.2. Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alternativer i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i *kursiv*.

Alternativet til det ansøgte projekt vil være etablering af en svineproduktion på en anden ejendom eller at nedlægge produktionen. Ansøger har i opstartsfasen fået undersøgt den valgte placering i forhold til omkringliggende naturområder. Vurderingen fra kommunen var, at placeringen kunne tillades i forhold til ammoniakafsætning på omkringliggende natur. Det er derfor ansøgers konklusion, at den valgte placering er optimal.

0-alternativet vil medføre, at ejendommens produktion stagnerer og soproduktionen nedlægges senest 1. januar 2013. Det er et absolut must, at husdyrholdet på ejendommen kan udvides/ændres for at kunne udbygge gode produktionsresultater.

I forhold til arealerne er driften i ansøgningen med udbringning af husdyrgødning uændret 1,4 DE/ha. I praksis suppleres udbringningen af husdyrgødning fra dyrehold i nudrift op til 1,4 DE/ha med husdyrgødning importeret fra anden ejendom indenfor bedriften.

Renoveringen af staldene skal være med til at lette arbejdet i staldene. Samtidig er de nye stalde samlet set mere miljøvenlige.

Med udvidelsen lever produktionen op til de skærpede krav til BAT og 30 % ammoniakreduktion. Der investeres således i ny teknologi til at reducere belastningen fra gården (overdækning af gyllebeholderen). Samtidigt lever gården op til de skærpede krav til udbringning af husdyrgødning, herunder grundvand. Disse miljøforbedringer vil udeblive hvis ikke udvidelsen gennemføres.

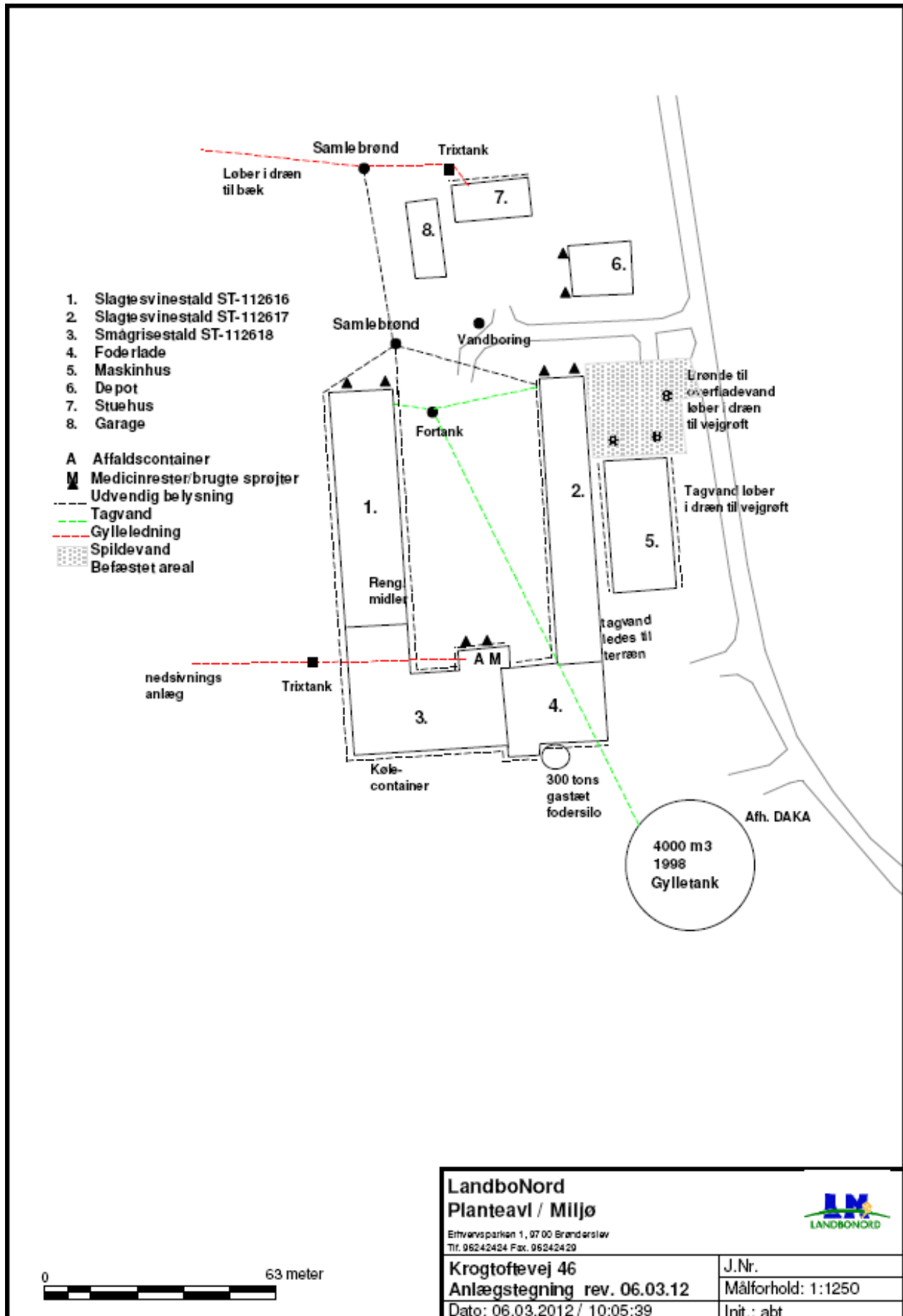
9. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

A. Spildevand						
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse			
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Tagvand fra stalde	3.300	3.300	Nedsivning /terræn	Nedsivning /terræn		
Bemærkninger:						
B. Forbrug af råvarer, energi og vand						
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)			
Diesellole til traktorer m.v.	2.000 l	2000 l				
Kunstgødning	Forbrug reguleres iht. kvælstofkvoten					
Indkøbt foder	1800 t	2000 t	Silo /lade			
Pesticider	Forbrug registreres i sprøjtejournal			Aflås kemirum		
Desinfektions middel	100 l	100 l	Stald			
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	220 kwt	180 kwt				
Drikkevand og vasevand (drift)	Egen boring					
Andet						
Bemærkninger:						
C. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Køb/salg af smågrise	11.200	11.900	400	400	28	30
Flytning smågrise	7.200	4.150	500	500	15	10
Slagtesvin	4.000	7.750	210	210	20	40
Døde dyr	125	240			78	78
Indkøbt foder	1800 t	2000 t	30 t	30 t	60	67
Eget korn o.lign.	1100 t	1100 t	10 t	10t	110	110
Gylle	5100 t	5100t	20	20	260	260
Halm fra mark	250 baller	250 baller	12	12	20	20
Diesellole	27.000 l	27.000 l	2500 l	2500 l	10	10
Træpiller	120 t	120 t	18t	18t	7	7
Andet						
Bemærkninger:						
D. Affald						
	Opbevaring		Bortskaffelse			
Dagrenovation	Se oversigtstegning		Kommunal ordning			
Døde dyr	Se oversigtstegning		DAKA			
Papir/nylonsække			Genbrugsplads			

Klinisk risikoaffald	For rum	Modtagerstation	
Emballage, sprøjtemidler	Affaldscontainer	Kommunal ordning	
Rester af sprøjtemidler	Aflåst kemi rum	Modtagerplads	
Spildolie	Maskinhus	Kommunal ordning	
Oliefiltre	Maskinhus	Kommunal ordning	
Akkumulatorer		Værksted	
Jern/metal	Anden ejendom	Produkthandler	
Spraydåser	Container ved stald	Modtagerstationen	
Lysstofrør	Container ved stald	Modtagerstationen	
Elektronisk affald		Kommunal ordning	
Bemærkninger:			
E. Støjklider			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation	Døgndrift	Jævnlig justering	Stald
Korntørring	Efter behov året rundt		Lade
Foderanlæg	Døgndrift, men efter behov		Stald
Kompressor	Efter behov ca. hver anden uge	Anvendes inden døre	Maskinhus
Gyllepumper	2 pumper 1-2 gange om ugen	Indkøbt som støjsvage	I tilknytning til beholder
Dgl. Brug af traktor	Året rundt, dog sæson betonet		
Flytning af grise mellem staldafsnit	Ugentligt	Indendørs	Mellem staldene
Transport af levende dyr	1/3 af grisene flyttes til anden ejendom	Flyttes i lukket lastbil	
Bemærkninger:			

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen

LandboNord Miljøafd. Grøntvej 1, 8700 Brøndby Tlf. 99242424 Fax. 99242425		
Krogtoftevej 46 Kort til beredskabsplan bilag 44 Dato: 26.01.2012 / 11:26:39	J.Nr. Målforskel: 1:1250 Inil.: bwh	

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁴. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁵. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁶. Herved har Kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁷.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug⁸.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse.⁹

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

⁴ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁵ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁶ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁷ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegnings som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 3.092 kg N/år i nudrift og 3.162 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 70 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (EF-habitatområde 7), der ligger omkring 3,2 km nordvest for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er ligeledes Rubjerg Knude og Lønstrup Klint, der ligger omkring 2,3 km nordvest for udbringningsarealerne.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret overdrev efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Fig. 1).

Naturpunkt 1:

Et naturområde på ca. 7 ha, der består af en mosaik af flere mindre overdrevsområder, der kun er adskilt af smalle engstykker. Overdrevene udgør mere end 2,5 ha af det samlede område, og da de ligger i nær sammenhæng med hinanden er området kategori 2-natur, omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7.

Arealet ligger udenfor områder udpeget som særligt værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009. Der foreligger ingen fredninger eller planlagte naturindsatser for området. Der er ikke registreret rødlistede, fredede eller bilag IV-arter. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle bag-

grundsbelastning for arealet er 12,0 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er registreret flere overdrev og moser (inkl. naturenge/riggær) beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget (Fig.1).

Naturpunkt 2:

Et mere end 17 ha stort naturområde, bestående af en mosaik af overdrev, enge, moser og søer omkring Hundelev Å. Overdrev vurderes at være den mest ammoniakfølsomme af naturtyperne.

Hundelev Å er sammen med åens nærmeste omgivelser udpeget til økologisk forbindelse i Kommuneplan 2009. Området er desuden udpeget til værdifuldt naturområde. Der foreligger ingen fredninger eller planlagte naturindsatser for området. Naturkvaliteten i området er svingende. Der er ved besigtigelse af delarealer ikke fundet rødlistede, fredede eller bilag IV- arter. Den generelle baggrundsbelastning i området er 12,0 kg N/ha per år.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur.

Ved udvidelsen tilføres 1,0 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1 og 2, se Tabel I).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller udbringningsarealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden. Det vurderes på baggrund af DMU's "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV", naturdata.dk samt kommunens kendskab til området at gælde følgende arter:

Vandflagermus *Myotis daubentonii* og dværgflagermus *Pipistrellus pygmaeus*, samt Odder *Lutra lutra*, findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 5 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på rapporten "BUFFERZONER omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåren kvælstof fra danske landbrugsejendomme" (herefter bufferzonerapporten).

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Rubjerg Knude og Lønstrup Klint (EF-habitatområde nr. 7), der ligger omkring 2,3 km nordvest for udbringningsarealerne. Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet.

Øvrig beskyttet natur

Der ligger flere områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven men ingen ammoniakfølsom skov nærmere end 100 meter fra udbringningsarealerne (Fig. 2). Det er kommunens vurdering, at der ikke sker en væsentlig intensivering i udbringningspraksis på arealerne, og at ammoniakdeposition til naturområderne fra udbringning derfor ikke forøges fra nudrift til ansøgt drift. En eventuel forøgelse vil under alle omstændigheder være mindre end 1 kg N/ha per år¹⁰, der iflg. Miljøstyrelsens vejledning ikke medfører tilstandsændringer.

Stærkt skrånende arealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen¹¹ må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven¹² må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstrømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrånende udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

Kommunen har vurderet, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav til udbringning af husdyrgødning - ud over allerede eksisterende lovgivning.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

---

¹⁰ Jf. Bufferzonerapporten, Miljøministeriet 2004

¹¹ Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

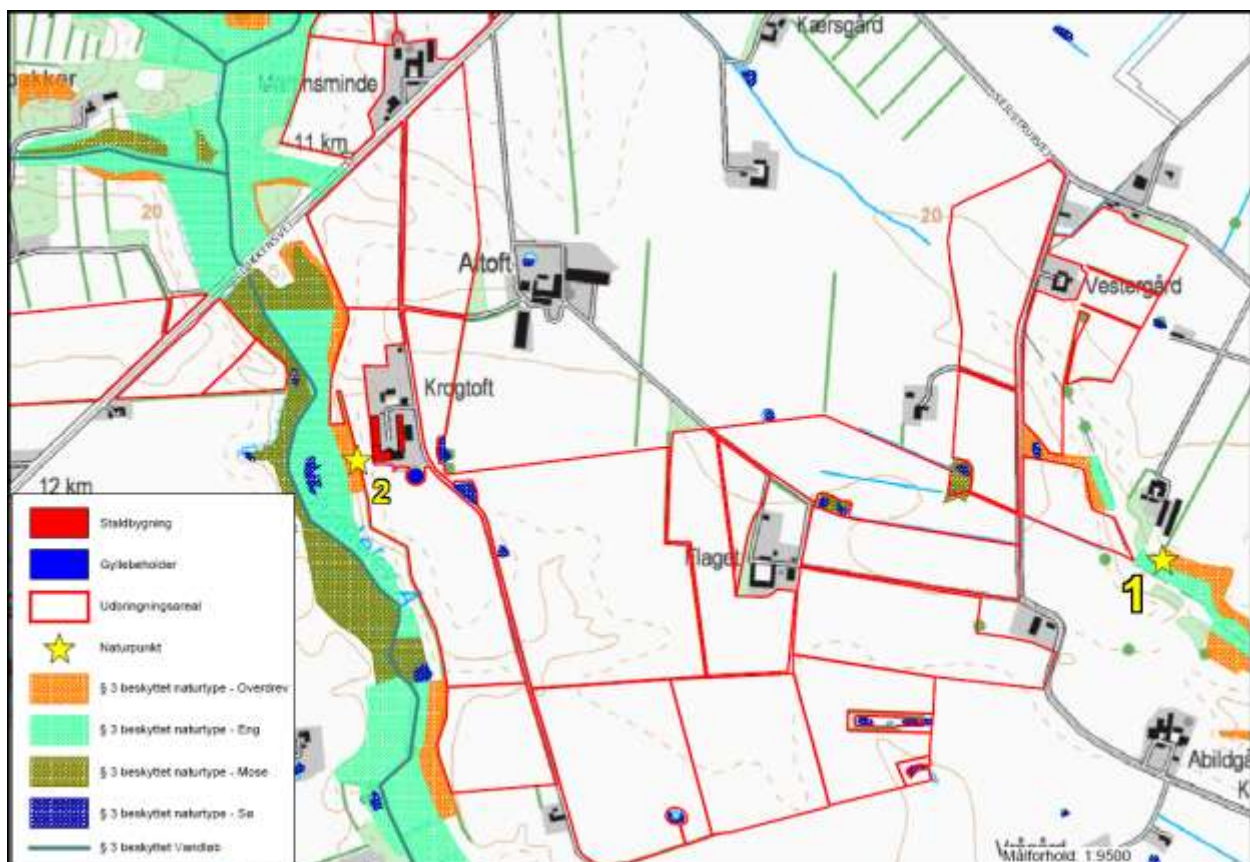
¹² Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

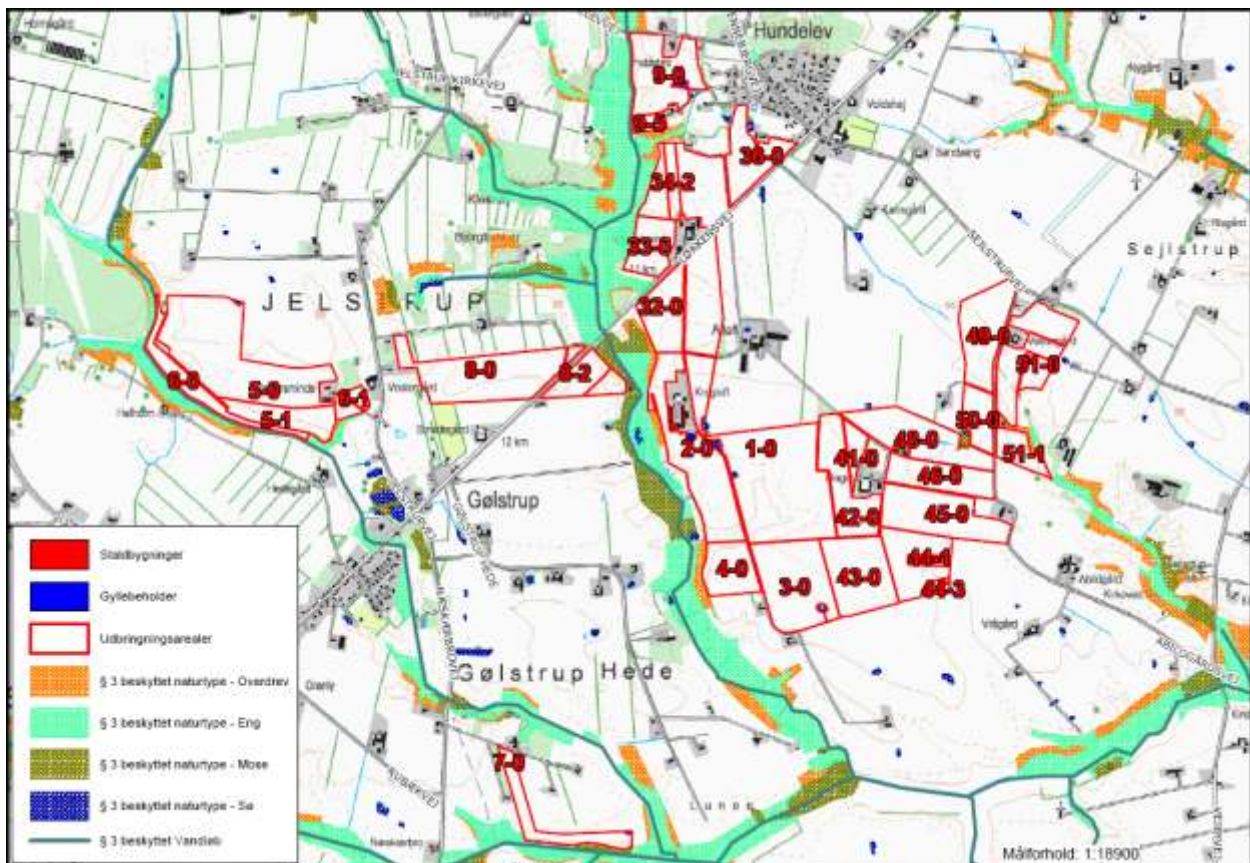

Tabel I. Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde- og lageranlæg.

Naturpunkt	1	2
Naturtype	Overdrev	Mosaik af overdrev og mose (inkl. enge og rigkær)
Natur-kategori	2	1
Naturkvalitet*	Ej vurderet	Ej vurderet
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10 - 20	-
Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)	12,0	12,0
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	1,0
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	-	(1,0)
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	10,2
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	1,0	-
Afstand fra stald- og lageranlæg til naturpunkt (m)	1.623 – 1.708	38 – 127
Besigtigede (dato)	-	12-07-2010
Planstatus	-	Værdifuldt naturområde Økologisk forbindelse

* Vurderingen er foretaget ud fra metode naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.)

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-2 (gul stjerne).

Figur 2. Udbringningsarealernes (rød markering) beliggenhed i forhold til registeret, beskyttet natur og vandløb.

Bilag 5. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. (Påvirkning fra projektet i sig selv.)
2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

KVÆLSTOF

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområde", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5%-grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 3.579 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.396 tons N/år

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹³ fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

¹³ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

FOSFOR

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Statsforvaltningen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2010 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 81.282 til 80.609.

Denne centralt opgjorte udvikling i dyretrykket til og med 2010, kan suppleres med kommunens oplysninger for 2011 om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det er kommunens vurdering, at der over korte perioder (under 1 år) ikke sker og ikke er sket nogen afvigelse fra den generelle tendens, nemlig at antallet DE ikke stiger med tiden, men snarere falder.

Kommunen vurderer endvidere, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.